

Històries del PORT

Barques menudes

De menor potència i tonatge, les barques menudes s'empraven a la costa en tasques de pesca. N'hi havia de diferents tipus segons el peix que recollien, com la barca de palangre o la de sardinals, i podien dur remos o vela, segons el model. Una de les tècniques habituals que es duïen a terme en aquestes embarcacions era la pesca a l'encesa, un sistema emprat durant segles al cap de Creus. Consisteix a encendre un focus de llum (antigament un foc i fa dècades una llàntia) per atraure els peixos a la costa i arregar-los amb xarxes.

MERLETTI / INSTITUT D'ESTUDIS FOTOGRÀFICS DE CATALUNYA

El barril

A part del conegut contenidor cilíndric de fusta, en lèxic mariner també s'anomena 'barril' una unitat anglosaxona de mesura de volums que varia segons el país o la mercaderia. Un altre significat d'aquest mot remet a un suro gros que s'empra com a flotador en ormeigs de pesca.

Del sac al contenidor

Tal com expliquem en el reportatge sobre els darrers velers que podeu llegir en aquest número, el comerç marítim va viure una revolució la segona meitat del segle XIX. L'obertura del canal de Suez, l'augment de la demanda de productes i l'increment dels fluxos migratoris van obligar els ports a modernitzar-se, i Barcelona no en va ser una excepció.

Calia adaptar-se per rebre els vaixells més grans, tenir la capacitat de subministrar-los combustible i millorar els espais d'emmagatzematge. Per això es van habilitar més grues i coberts on desar tot tipus de mercaderies. La revolució en el transport marítim viuria un nou episodi als anys 60 del segle XX amb l'invent dels contenidors de càrrega.

Però durant segles, la imatge més comuna al port de Barcelona va ser l'arribada de sacs, caixes i barrils amb productes de tot tipus. Des del preuat blat sicilià a l'edat mitjana fins a la valuosa pólvora al llarg de l'edat moderna, centenars de productes eren embarcats i desembarcats per un munt de

mans en un procés feixuc, delicat i molt laboriós. Durant dècades es van poder veure imatges com la que reproduïm més amunt: barques plenes de barrils a la dàrsena Nacional, al costat de les escales d'embarcament de la primera alineació del moll d'Espanya, cap al 1922. Amb l'arribada de les politges i les grues, els estibadors podien moure grans pesos amb més facilitat i seguretat.

Però qui canviaria per sempre la manera com es mouen les mercaderies per mar seria un camioner de Carolina del Nord, Malcolm McLean. Aquest nord-americà va veure que es trigava molt de temps a carregar el camió des dels vaixells. Va pensar que seria més ràpid i segur poder traslladar les mercaderies en un sol moviment, i així se li va acudir fundar un negoci de transport que funcionés amb contenidors. Aquell format va revolucionar el transport marítim i aviat va ser adaptat per empreses de tot el món. A Barcelona, les piles multicolors de contenidors ja formen part indissoluble de la silueta marítima del port.